

การถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์

หน่วยงานต้องได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรมประมงก่อนการดำเนินงาน

“ทบวงการเมือง” หมายถึง หน่วยราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการ ส่วนกลางราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์

ในการถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์มีทั้งหมด 13 ขั้นตอน แต่หน่วยงานผู้ขอ จะดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 3 และ 4 เท่านั้น

ขั้นตอนที่ 1 ยื่นคำขอ

หน่วยงานผู้ขอ ทำหนังสือ “ขอถอนสภาพที่ดินแปลง.....สาธารณประโยชน์” ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมแนบเอกสารประกอบดังนี้

1. แผนโครงการ แสดงเหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ งบประมาณดำเนินการ และรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ (หน่วยงานเขียน โครงการการจัดสร้างศูนย์โดยมีรายละเอียดตามที่แจ้งข้างต้น)

2. แผนที่สังเขป แสดงที่ตั้งของที่ดินที่ขอ สถานที่สำคัญ และเส้นทางคมนาคมบริเวณ ใกล้เคียง โดยรอบ พร้อมภาพถ่ายรอบแปลงที่ดิน(หน่วยงานเขียนแผนที่ชนิดนี้เอง)

3. สำเนาแผนที่ภูมิประเทศแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดิน มาตราส่วน 1: 50,000 ลำดับชุด 7018 ของกรมแผนที่ทหารทั้งแผ่น หมายถึงแสดงตำแหน่งที่ตั้งของที่ดิน (หน่วยงานสามารถทำหนังสือขอความอนุเคราะห์แผนที่ชนิดนี้ได้จากกรมแผนที่ทหารแต่จะได้ซ้ำ หรือ ซื้อได้ที่กรมแผนที่ทหาร ในราคากระวางละ 90 บาท โทรศัพท์ของกรมแผนที่ทหาร 0 2222 8844)

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ 1 ลักษณะที่ดินและการยื่นคำขอ ข้อ 11

4. สำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แสดงบริเวณที่ดินที่ขอถอนสภาพ

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ 2 การถอนสภาพ ข้อ 14 (3)

ขั้นตอนที่ 2. การสอบสวนประวัติความเป็นมา

นายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอบสวนประวัติความเป็นมา เพื่อใช้เป็น หลักการและเหตุผลในร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพฯ

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหา ผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ ส่วนที่ 2 การดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 12 (1) และข้อ 13 (1)-(2))

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนที่ท้ายประกาศ

ให้หน่วยงานผู้ขอยื่นขอรังวัดจัดทำแผนที่ต่อสำนักงานที่ดินที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ และประสาน นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรังวัด โดยการจัดทำแผนที่ใช้มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ หรือ ๑ : ๕๐๐๐๐ หรือ ๑ : ๒๕๐๐๐ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมลงในกรอบกระดาษขนาด A4 ยกเว้น กรณี ที่ดินขนาดใหญ่ หรือ เล็กเกินไปจะใช้มาตราส่วนอื่น หรือขนาดกรอบกระดาษอื่นก็ได้

เมื่อที่ดินทำแผนที่เรียบร้อยแล้วจะส่งให้หน่วยงานผู้ขอ เพื่อนำไปประกอบการประชุม ประชาคมรับฟังความเห็นในขั้นตอนที่ 4

**** หมายเหตุ ในขั้นตอนนี้บางพื้นที่ ที่ดินจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานผู้ขอให้ไปยื่นขอรังวัด ที่ดินตามหนังสือที่หน่วยงานผู้ขอได้ยื่นขอถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ต่อจังหวัดไว้ในขั้นตอนที่ 1**

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหา ผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ ส่วนที่ 2 การ ดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 12 (2) และ ข้อ 14 ข้อ 14 (1)-(2) และข้อ 15

ขั้นตอนที่ 4 ความเห็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประชุมประชาคมรับฟังความเห็น

หน่วยงานผู้ขอทำหนังสือประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมรับฟัง ความเห็นราษฎรในพื้นที่ว่า หากจะดำเนินการถอนสภาพจะขัดข้องหรือได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ อย่างไร จำนวนเนื้อที่เท่าใด โดยให้หน่วยงานผู้ขอ เข้าร่วมชี้แจงกับราษฎรด้วย และความเห็นของสภาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หน่วยงานผู้ขอทำหนังสือแจ้งผลการประชุมต่อสำนักงานที่ดิน โดยระบุจำนวนเนื้อที่ที่ขอถอน สภาพให้ชัดเจนด้วย

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหา ผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ 2 การดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 12 (3) และ ข้อ 16

ขั้นตอนที่ 5 ความเห็นหน่วยงานเกี่ยวข้อง

สำนักงานที่ดินจังหวัด ทำหนังสือแจ้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ว่าทับซ้อนพื้นที่ของหน่วยงานหรือไม่ หากจะดำเนินการถอนสภาพที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการดังกล่าว จะขัดข้องหรือไม่อย่างไร

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 2 การถอนสภาพ ส่วนที่ ส่วนที่ 2 การดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 12 (4))

ขั้นตอนที่ 6 การประชุมคณะกรรมการกำกับการใช้ประโยชน์ฯของจังหวัด

ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ นำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาว่าจำนวนเนื้อที่เหมาะสมกับแผนงานโครงการและผังการใช้ที่ดินหรือไม่อย่างไรอยู่ใน (Zoning) ใช้ประโยชน์ราชการหรือไม่ มีข้อขัดข้องด้านการเมืองหรือไม่ โดยคำนึงการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการอนุรักษ์ไว้ให้นุชนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันด้วย

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด 1 วรรค 1 ข้อ 7 (1)-(2) ข้อ 8 (1)-(5))

ขั้นตอนที่ 7 จังหวัดส่งเรื่องให้กรมที่ดิน

จังหวัดตรวจสอบความถูกต้อง โดยสรุปข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน และเสนอความเห็น พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังกรมที่ดิน

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด การถอนสภาพ ส่วนที่ ส่วนที่ 2 การดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 17)

ขั้นตอนที่ 8 ร่างพระราชกฤษฎีกา

เมื่อกรมที่ดินได้รับหนังสือจากจังหวัดแล้ว จะดำเนินการดังนี้

1. ให้สอบถามกรมการปกครองเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของที่ตั้งที่ดิน และสอบถามกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นว่ามีข้อขัดข้องด้านผังเมืองหรือไม่

2. กรณีที่ดินที่ขอถอนสภาพตั้งอยู่ในเขตจังหวัดที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเมืองหลักตามบัญชีท้ายระเบียบหมายเลข ๑ และการใช้ที่ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่ตั้งหน่วยราชการระดับจังหวัด ระดับภาค หรือศูนย์ แต่ไม่รวมถึงการใช้ที่ดินของหน่วยราชการระดับท้องถิ่น สถานศึกษาต่างๆ ทุกระดับ สถานพยาบาล โรงพยาบาลของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ความเห็น

3. กรณีที่ดินที่ขอถอนสภาพเป็นที่ดินสงวนหวงห้าม ตามความในมาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งการถอนสภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปจัดให้ประชาชนหรือนำไปจัดหาผลประโยชน์ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็น

4. กรณีที่ดินที่ขอถอนสภาพเป็นที่สาธารณะประจำตำบลและหมู่บ้าน ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๗๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ ให้ส่งเรื่องให้กรมการปกครองพิจารณาให้ความเห็น

เมื่อกรมที่ดินได้รับแจ้งยืนยัน และไม่ขัดข้องจากหน่วยงานข้างต้นแล้วกรมที่ดินพิจารณากร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพ

(ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2550 หมวด การถอนสภาพ ส่วนที่ ส่วนที่ 2 การดำเนินการถอนสภาพ ข้อ 18 และ ข้อ 19

ขั้นตอนที่ 9 กรมที่ดินเสนอกระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนที่ 10 กระทรวงมหาดไทยนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ 11 นำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขั้นตอนที่ 12 ประกาศราชกิจจานุเบกษา

ขั้นตอนที่ 13 กรมที่ดินแจ้งจังหวัด

ให้กรมที่ดินแจ้งหน่วยงานผู้ขอและจังหวัดทราบ หากเป็นการถอนสภาพเพื่อให้ทบวงการเมือง
ใช้ประโยชน์ในราชการให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบด้วย

-
๑. เมื่อศูนย์ยื่นขอถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์แล้ว ให้ศูนย์ยื่นคำขอใช้ที่ดินตามแบบ ทด.๖๔ และ
เอกสารในขั้นตอนที่ ๑ ยื่นคำขอ ลำดับที่ ๑-๔ และแนบแผนผังการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับแผนโครงการ
ต่อสำนักงานที่ดิน หรือสาขาแล้วแต่พื้นที่นั้นๆ โดยแผนผังการใช้ประโยชน์ให้ศูนย์เขียนเอง (ว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)
 ๒. การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการรังวัด ใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการรังวัดเกี่ยวกับ
โฉนดที่ดิน หรือพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๘(แบบ ค)
 ๓. การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินการถอนสภาพ เบิกจ่ายจากงบดำเนินงาน หมวดค่าใช้จ่าย สอย ตามระเบียบ
กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖